

1. BENDROJI INFORMACIJA

Verslumo ir eksporto plėtros agentūra „Versli Lietuva“ (projekto iniciatorius) kartu su jaunimo verslumo ugdymo organizacija „Lietuvos Junior Achievement“ (projekto įgyvendintojas) kviečia Lietuvos mokyklas dalyvauti projekte „Praktinio verslumo ugdymo programos įgyvendinimas Lietuvos mokyklose (9-12 kl. mokiniams)” (toliau – Projektas).

Projekto metu „Lietuvos Junior Achievement“ kartu su projekte dalyvaujančių mokyklų komandomis gilinsis į mokyklų ugdymo planus ir ieškos praktinio verslumo ugdymo integravimo galimybių. Mokytojus ir mokyklų administracijos atstovus ruoš bei konsultuos ilgametę patirtį praktinio verslumo ugdyme turintys ekspertai. Mokiniai dalyvaus mentorystės principu paremtose verslumo ir inovacijų stovyklose, savo verslo idėjas kuriant mokomąsias mokinių bendroves, dalyvaus eXpo renginiuose bei kitose veiklose, kurios padės lavinti komandinio darbo, komunikacijos ir verslumo įgūdžius, taip pat – stiprins supratimą apie ekonomiką ir verslą iš praktinės patirties.

Verslumo ugdymo pagrindimas

Verslumo kompetencija apima būtiniausias XXI amžiaus žmogui reikalingas žinias, įgūdžius ir vertybines nuostatas: gebėjimą identifikuoti galimybes, kūrybiškumą, vizijos matymą, gebėjimą vertinti idėjas, etikos ir tvarumo principais grindžiamą mąstymą, pasitikėjimą savimi ir tikėjimą savo galia veikti, motyvaciją ir atkaklumą, reikalingų išteklių mobilizavimą, finansinį ir ekonominį raštingumą, gebėjimą burti bendraminčius, iniciatyvumą, planavimą ir valdymą, rizikos ir pokyčių toleranciją, darbą komandoje bei mokymąsi per praktinę patirtį.

Pradedantiesiems jauniems verslininkams dažnai trūksta žmogiškojo, finansinio ir socialinio kapitalo pradėti ir vystyti verslą. Patirties trūkumas gali lemti nepagrįstas baimes bandyti rizikuoti pradėti savo verslą. 2014 m. Europos jaunimo (14-25 metų amžiaus) specialiosios „Eurobarometro“ apklausos duomenys rodo, jog tik 22 % jaunuolių norėtų imtis nuosavo verslo, bet mano, jog tai būtų per sunku padaryti. Todėl siekiant įgalinti jaunimą sėkmingai profesinei, pilietinei, ekonominei integracijai Lietuvos ir Europos visuomenėje, būtina užtikrinti įgūdžių, kurie būtini šiuolaikiniam žmogui praktinį ugdymą dar mokykloje.

Identifikavus jaunimo verslumo įgūdžių stokos Lietuvoje problemą ir jos sprendimo poreikį, suformuotas šis projektas, kuriuo siekiama skatinti progresinę praktinio moksleivių verslumo ugdymo praktiką (9-12 kl.) ir stiprinti praktinius moksleivių verslumo įgūdžius, taikant integruotas praktinių verslumo įgūdžių ugdymo programas. Vykdomo projekto metu didžiausias dėmesys skiriamas mokinių tikėjimo savo galia veikti stiprinimui ir praktinės verslo kūrimo bei valdymo procesų patirties

mokykloje suteikimui, tokiu būdu ugdant kertinius mokinių verslumo įgūdžius per novatoriškus, patyrimu grindžiamus mokymosi metodus.

Mokinių verslumo ugdymas grindžiamas Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Novatoriško verslumo ugdymo samprata, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. liepos 19 d. įsakymu Nr. V-655 „Dėl novatoriško verslumo ugdymo sampratos tvirtinimo“, Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1309 „Dėl Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašo patvirtinimo“, Valstybės pažangos strategija „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. XI-2015 „Dėl Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ patvirtinimo“.

2. PROJEKTO TRUKMĖ

Projekto „Praktinio verslumo ugdymo programos įgyvendinimas Lietuvos mokyklose (9-12 kl. mokiniams)“ įgyvendinimo trukmė nuo sutarties su mokykla pasirašymo dienos iki 2021 m. gruodžio 31 d.

3. PROJEKTO TURINYS

Projekto metu bus stiprinami mokyklų administraciniai ir ekspertiniai gebėjimai vykdyti praktinio verslumo ugdymo programas. Ekspertai kartu su projekte dalyvaujančios mokyklos komanda gilinsis į mokyklos ugdymo planus ir ieškos galimybių kaip integruoti praktinio verslumo ugdymo programą, atsižvelgiant į realią mokyklos situaciją ir poreikius. Mokytojai tobulins kvalifikaciją mokymo kursuose ir perims geriausias praktinio verslumo ugdymo praktikas. Mokytojus ir mokyklų administracijos atstovus konsultuos ekspertai, turintys ilgametę patirtį vykdant praktinio verslumo ugdymo programas mokyklose, motyvuojant ir konsultuojant mokomąsias mokinių bendroves kuriančius ir valdančius mokinius.

Įgyvendinant projektą, bus stiprinami mokinių praktiniai verslumo įgūdžiai, pasitikėjimas savimi, tobulinami gebėjimai burti bendraminčius, kartu planuoti, kurti ir valdyti verslą. Didžiausias dėmesys skiriamas mokinių tikėjimo savo galia veikti stiprinimui ir praktinės verslo kūrimo bei valdymo procesų patirties mokykloje suteikimui. Mokinių verslumo įgūdžiai bus stiprinami mentorystės principu paremtose verslumo ir inovacijų stovyklose, patiems kuriant ir valdant mokinių mokomąsias bendroves, konsultuojantis su ekspertais ir verslo mentoriais, dalyvaujant mokinių mokomųjų bendrovių renginiuose bei kitose veiklose.

Projekto įgyvendinimui pasitelkiamos šios veiklos ir skirtingo pobūdžio renginiai (jomis įgyvendinime neapsiribojant):

1. praktinių verslumo įgūdžių ugdymo mokymai pedagogams (įtraukiant mokinių mokomųjų bendrovių valdymą; ne mažiau 32 akademinį valandų);
2. ekspertų konsultacijos pedagogams (ne mažiau kaip 3 kartus);
3. ekspertų konsultacijos Projekte dalyvaujantiems ir verslo įmonės veiklą simuliuojantiems mokiniams (ne mažiau kaip 1 kartą kiekvienai mokinių grupei);
4. ekspertų konsultacijos dalyvujančių mokyklų administracijos atstovams (ne mažiau kaip 2 kartus kiekvienos mokyklos atsakingiems asmenims);
5. interaktyvi veikla, skirta skirtingiems verslo modeliams pažinti, pavyzdžiui, susitikimas su skirtingų verslo modelių atstovais (ne mažiau kaip 1 kartą kiekvienai vienos mokyklos mokinių grupei, įkūrusiai mokomąją mokinių bendrovę, ir apmokytiems pedagogams);
6. verslumo ir inovacijų stovykla ar kita bendradarbiystės veikla, skirta mentorystės principu mokiniams padėti suprasti verslo kūrimo ir valdymo praktinius aspektus (ne mažiau kaip 12 kontaktinių valandų kiekvienos mokyklos mokiniams);
7. mokinių mokomosiose bendrovėse sukurtų prekių, paslaugų, idėjų praktinės rinkodaros ir pardavimo renginys (pavyzdžiui, mugė; ne mažiau kaip 1 kartą kiekvienos mokyklos mokiniams).

4. PROJEKTE DALYVAUJANČIŲ MOKYKLŲ VYKDOMOS VEIKLOS FINANSAVIMAS IR GAUNAMŲ PASLAUGŲ VERTĖ

Kiekvienai projekte „Praktinio verslumo ugdymo programos įgyvendinimas Lietuvos mokyklose (9-12 kl. mokiniams) **dalyvaujantčiai mokyklai* projekto metu - 2021 m. bus suteikta:**

1. Iki 4500 eurų vertės paslaugų:
  - a. rekomendacijos dėl praktinio verslumo ugdymo programos integravimo į mokyklos ugdymo procesą;
  - b. 1-2 pedagogų kvalifikacijos tobulinimas mokymo kursuose (ne mažiau 32 ak.val.) ir metodinė medžiaga;
  - c. konsultacijos mokyklų administracijos atstovams ir veiklas vykdančiams pedagogams (ne mažiau kaip 5 konsultacijos);
  - d. verslumo ir inovacijų stovykla ar kita bendradarbiystės veikla (ne mažiau 12 val.), interaktyvi veikla ir konsultacijos dalyvaujantiems mokiniams;
  - e. mokinių mokomosiose bendrovėse sukurtų prekių, paslaugų, idėjų praktinės rinkodaros ir pardavimo renginys.

2. 1000 eurų tikslinis finansavimas, kuris gali būti naudojamas:
  - a. projekto veiklų įgyvendinimui (susitikimams, priemonėms ir kt.);
  - b. projekto mokytojų darbo užmokesčiui.

Finansavimas negali būti naudojamas ilgalaikio turto įsigijimui.

* pasirašius dalyvavimo projekte sutartį.

5. SĄLYGOS NORINČIOMS DALYVAUTI PROJEKTE MOKYKLOMS

Projekte norinčios dalyvauti **mokyklos turi atitikti šiuos kriterijus:**

- Projekte gali dalyvauti mokykla, kurioje nėra praktinio verslumo ugdymui apmokytų mokytojų ir / arba per pastaruosius 2 metus nebuvo vykdomos praktinio verslumo ugdymo programos ir / arba per pastaruosius 2 metus nebuvo steigiamos mokomosios mokinių bendrovės.
- Mokykla suformuos ir dalyvavimo paraiškoje nurodys Projekto komandą, kurią sudaro 1 administracijos atstovas ir 1-2 mokytojai.
- Mokykla yra motyvuota dalyvauti projekte, turi projekto veiklų ir tęstinumo užtikrinimo viziją.
- Mokyklos Projekto komanda yra pasirengusi skirti laiko ir kartu su ekspertais peržvelgti įstaigos ugdymo planą ir taikyti verslumo ugdymo rekomendacijas.
- Mokykla gali skirti papildomas neformaliojo švietimo valandas Projekto veiklų įgyvendinimui arba integruoti Projekto veiklas į ekonomikos ir verslumo dalyko pamokas.
- Mokykla gali užtikrinti, kad Projekto įgyvendinimo metu bus įkurta ne mažiau kaip 5 mokomosios mokinių bendrovės ir jose dalyvaus ne mažiau kaip 20 mokinių, iš kurių ne mažiau, kaip 2 specialiųjų poreikių turintys / socialinę atskirtį patiriantys mokiniai.
- Mokykla sudarys sąlygas Projekte dalyvaujantiems mokytojams ir mokiniams dalyvauti projekto mokymuose ir renginiuose.
- Mokykla įsipareigoja užtikrinti Projekto veiklų tęstinumą iki 2024 m. birželio 30 d.

6. MOKYKLŲ PARAIŠKŲ VERTINIMO PROCESAS

Programą įgyvendinančios mokyklos turi atitikti 5 skyriuje nurodytus atrankos kriterijus. Atrankos metu taip pat bus atsižvelgiama į:

1. mokyklų geografinį pasiskirstymą - ne mažiau, kaip 50 proc. mokyklų turi būti iš ne trijų didžiųjų Lietuvos miestų (Vilnius, Kaunas, Klaipėda);
2. mokyklų dydį - 70 proc. atrinktų mokyklų turi turėti ne mažiau kaip šešiolika 9-12 klasių komplektų;
3. mokyklų motyvaciją dalyvauti projekte, projekto veiklų įgyvendinimo ir tęstinumo užtikrinimo viziją.

Mokyklas, apsisprendusias dalyvauti atrankoje, iki **2021 m. gegužės 7 d.** (imtinai) prašome užpildyti ir pateikti **registracijos formą** (rasite čia: <http://bit.ly/verslumougdymas>), prie jos prisegant:

1. užpildytą paraiškos formą (pridedama);
2. raštišką laisvos formos steigėjo pritarimą dalyvauti projekte;
3. sutikimus dėl paraiškoje nurodytų asmenų (administracijos atstovo ir mokytojų) asmens duomenų tvarkymo (pridedama).

Atrinktos mokyklos bus informuotos elektroniniu paštu, atrinktų mokyklų sąrašas bus paskelbtas **2021 m. gegužės 17 d.** „Lietuvos Junior Achievement“ interneto puslapyje www.lja.lt